

100

*persijskih
i srpskih
poslovica*

صد ضرب المثل فارسی

گردآوری و ترجمه :

سید عبدالکریم عزیزی

Sto persijskih poslovica

sakupio i preveo:

Abdolkarim Azizi

مقدمه ناشر:

ضرب المثل چکیده سنت‌ها و باورها و آداب و رسوم یک ملت می باشد. که خود فرهنگی خاص دارند. گاهی به طنز، زمانی به جدّ و گاهی توام با معما هستند. و معمولاً در همه زبانها و ملل گوناگون یافت می شوند.

دانستن ریشه پیدایش ضرب المثل‌ها لذت فهم آن را دوچندان می کند و به دنبال آن مشترکات فرهنگی اقوام، علایق و سلیقه‌های مشترک را تداعی می کند.

کتاب حاضر که به همت آقای عبدالکریم عزیزی گردآوری و ترجمه گشته است شامل یکصد ضرب المثل مشترک فارسی و صربی است، با پیشنهاد و نظارت مرکز فرهنگی سفارت ج.ا.ا در بلگراد، این مثالها مصوّر گشته تا فهم آن را آسانتر و گیرایی و زیبایی آن را مظاعف نماید.

محسن آذر مکان

رایزنی فرهنگی سفارت ج.ا.ا - بلگراد

اول آذر 1384

Reč Izdavača

Kao srž tradicije, verovanja i običaja jednog naroda, ili drukčije rečeno, kao izraz njegovog etosa, poslovice same po sebi nose jednu pripadajuću, specifičnu kulturu. Ponekad su obojene satiričnim prizvukom, ponekad sadrže ozbiljan pristup temama, a nekad su isprepletane zagonetnom sadržinom. I uglavnom se mogu pronaći na svim jezicima i među svim narodima.

Uživanje koje donosi razumevanje poslovice, dvostruko je veće ukoliko se poznaje njihovo poreklo, a ono, opet, ukazuje na zajedničke kulturne osobenosti među narodima, njihove zajedničke interese i ukuse – na njihov zajednički senzibilitet, najkraće rečeno.

Knjiga poslovice koja je pred nama, sadrži sto istoznačnih poslovice na persijskom i srpskom, sakupljena je i prevedena trdom g. Abdulkarima Azizija; da dodamo, knjiga se objavljuje u redakciji Kulturnog centra Islamske Republike Irana u Beogradu. Poslovice su ilustrovane radi lakšeg shvatanja, a to će, verujemo, uvećati njihovu privlačnost i lepotu.

Mohsen Azarmakan,
Kulturni centar I. R. Irana u Beogradu
1. azar 1384.

به نام خدا

در سالهای اخیر روابط فرهنگی ایران ، صربستان و مونته‌نگرو افزایش چشم گیری دانسته و تعداد زیادی از دانشجویان دانشگاه بلگراد، زبان فارسی را بعنوان زبان انتخابی خود انتخاب می کنند.

1- ریشه زبان ادبیات فارسی در شبه جزیره بالکان کهن می باشد.

2- از دیرباز مردم شبه جزیره بالکان با زبان و ادبیات فارسی آشنا هستند. و اشعار شاعران ایرانی از جمله حکیم عمر خیام، نظامی گنجوی، فردوسی، حافظ و بسیاری دیگر بزبان صربی و بطور کلی زبانهای مردم کشور یوگسلاوی سابق ترجمه شده است.

مجموعه حاضر بخش بسیار کوچکی از متداولترین ضرب المثل‌های زبان فارسی است که از کتاب شادروان دهخدا گردآوری و ترجمه شده است.

تاریخچه ضرب‌المثل‌های فارسی را میتوان بصورت زیر تقسیم بندی کرد.

1- مجمع‌الامثال کهن‌ترین کتاب مثل فارسی است که توسط محمد

علی هبله رودی در هندستان تألیف شده است.

2- شاهد صادق را میرزا صادق صادقی اصفهانی در پنج جلد تألیف کرده است.

3- امثال و حکم بزرگترین، کاملترین و معتبرترین کتاب مثل فارسی توسط دهخدا تألیف شده است.

4- داستان‌نامه بهنیا را استاد احمد بهمنیا کرمانی تألیف کرده است.

5- فرهنگ عوام را امیر قلی امینی تألیف کرده است.

در خاتمه جا دارد از رایزن فرهنگی ج.ا. ایران در بلغراد و آقای زوران نیکولیچ که زحمات زیادی را کشیده‌اند تشکر و سپاس‌گزاری نماید.

سید عبدالکریم عزیزی
2 / آبان / 1384
بلغراد

U ime Boga

Za poslednjih nekoliko godina odnosi u oblasti kulture između Islamske Republike Irana i Srbije i Crne Gore dostigli su zadivljujući razvoj. Mnogobrojni studenti Filološkog fakulteta odabrali su persijski jezik za svoj izborni predmet.

Naslage persijskog jezika i književnosti, na prostoru Balkana, postoje još od davnih vremena. Narodi Balkanskog poluostrva upoznali su se sa persijskim jezikom i književnošću preko prevoda, na srpski jezik i na jezike naroda bivše Jugoslavije, iranskih pesnika: Hajama, Nizamija, Firdusija, Hafeza i mnogih drugih.

Ovaj zbornik predstavlja samo mali deo najpopularnijih poslovice persijskog jezika sakupljenih iz knjige velikog Dehoda.

Istorija persijskih poslovice može se podeliti na sledeći način:

1. *Madžma'-ul masâl* - najstarija knjiga persijskih poslovice, čiji je autor Mohammad Ali Hablerudi, izdata je u Indiji;

2. *Šâhed Sâdek* - autora Mirze Sadek Sadeki Esfahanija, sadrži pet tomova;

3. *Amsâl va hekam* - najveća i najsveobuhvatnija knjiga poslovice koje je sakupio Dehoda;

4. *Dâstân-nâme Behniâ* - autora Ahmada Behmanjâ;

5. *Farhang-e 'avâm* - autora Amir Gholi Aminija.

Na kraju, ali ne na poslednjm mestu, autor se zahvaljuje Iranskom kulturnom centru u Beogradu i posebno izražava zahvalnost gospodinu Zoranu Nikoliću koji je zaista, puno pomogao, ali se zahvaljuje i drugima koji su na svoj način doprineli da ova knjiga ugleda svetlo dana.

Seyed Abdolkarim Azizi
U Beogradu, oktobra 2005.

فهرست sadržaj

آ

آب که یک جا بماند می‌گنجد.
آدم به امید زنده است.
آدم طماع هفت کیسه دارد هر هفت کیسه هم خالی.
آدم گرسنه ایمان ندارد.
آشپز که دوتا شد آش یا شور می‌شود یا بی‌نمک .

الف

از تو حرکت از خدا برکت.
از خرس یک موکندن هم غنیمت است.
از محکم کاری کار عیب نمی‌کند.
از هر دست بدهی از همان دست می‌گیری.

ب

با یک دست نمی‌توان دو هندوانه برداشت.
با یک گل بهار نمی‌شود.
باد آورده را باد می‌برد.
بادنجان بم آفت ندارد.
بار کج به منزل نمی‌رسد.
به سری که درد نمی‌کند، دستمال نمی‌بندند.

پ

پایت را به اندازه گلیمت دراز کن.

پول علف خرس نیست.

ت

تا تنور داغ است، نان را باید چسباند.

تا توانی دلی بدست آور، دل شکستن هنر نمی باشد.

ترس برادر مرگ است.

ترک عادت موجب مرض است.

تعارف آمد و نیامد دارد.

تف سر بالا به ریش برمی گردد.

توبه گرگ مرگ است.

ج

جلوی ضرر را از هر کجا بگیری منفعت است.

جنگ اول به از صلح آخر است.

جواب زور را زور می دهد.

جوجه را آخر پائیز می شمارند.

جوینده یابنده است.

چ

چاقو دسته خودش را نمی برد.

چراغی که به خانه رواست به مسجد حرام است.

ح

حرف حرف می آورد.

حرف حسابی جواب ندارد.

حرف حق تلخ است.

حرف را باید هفت دفعه قورت داد.

حرف راست را از دیوانه یا بچه باید شنید.

حرف مرد یکی است.

حساب حساب است کاکا برادر.

حسود هرگز نیاسود.

حق به حقدار می‌رسد.

خ

خدا خر را شناخت که بهش شاخ نداد.

خلایق هر چه لایق.

خواب برادر مرگ است.

خواستن توانستن است.

خود کرده را تدبیر نیست.

د

دارندگی و برازندگی.

در همیشه روی یک پاشنه نمی‌چرخد.

درخت هر چه بارش بیشتر باشد سرش پائین‌تر است.

دروازه را می‌توان بست اما دهان مردم را نمی‌توان.

دروغگو کم حافظه است.

دست بالای دست بسیار است.

دل به دل راه دارد.

دندان اسب پیشکشی را نمی‌شمارند.

دندانی را که درد می‌کند باید کشید.

دنیا دیدن بهتر از دنیا خوردن است.

دوری و دوستی.

دیوار موش دارد موش هم گوش دارد.

ر

روزی کسی را نمی‌شود خورد.

ز

زن بلاست، هیچ خانه‌ای بی بلا نباشد.

س

سالی که نیکو است از بهارش پیداست.

سحرخیز باش تا کامروا باشی.

سکوت علامت رضاست.

سلام سلامتی می‌آورد.

سنگ بزرگ برداشتن علامت نزدن است.

سیلی نقد به از حلوای نسیه است.

ش

شاهنامه آخرش خوش است.

ص

صبر ایوب عمر نوح لازم دارد.

ض

ضرر تلخ است

ع

عجله کار شیطان است.

عقل سالم در بدن سالم.

عقل که نیست جان در عذاب است.

عقل مردم در چشمشان است.

غ

غصه آدم را آب می‌کند.

ف

فلفل مبین چه ریزه، بشکن ببین چه تیزه.

ق

قیمت فیل مرده و زنده یکی است.

ک

کاچی به از هیچی.

کار نشد ندارد.

کافر همه را به کیش خود پندارد.

کرم از خود درخت است.

کم بخور همیشه بخور.

کوه به کوه نمی‌رسد آدم به آدم می‌رسد.

گ

گدا شب جمعه را گم نمی‌کند.

گر به را دم حجله باید کشت.

گل بی عیب خداست.

ل

لقمه بزرگ گلو را پاره می‌کند.

م

ماما که دوتا شد سر بچه کج بیرون می‌آید.

ماهی را هر وقت از آب بگیری تازه است.

مرغ همسایه غاز است.

مشت نمونه خروار است.

ن

نو که اومد به بازار، کهنه می‌شه دل آزار.

ه

هرچقدر پول بدهی آتش می‌خوری.

هرچه عوض دارد گله ندارد.

هرچیز که خوار آید روزی بکار آید.

هر کاری اولش سخت است.

هرکه خربزه بخورد باید پای لرزش هم بنشیند.

هرگلی بویی دارد.

همه کاره هیچ کاره است.

ی

یک دست صدا ندارد.

یک دیوانه سنگی به چاه می‌اندازد و صد عاقل نمی‌تواند آن را بیرون آورند.

یکی کم است، دو تا غم است، سه تا که شد خاطر جمع است.

آب که یک جا بماند می گندد.

Transkripcija:	<i>Âb ke jek džâ bemânad migandad.</i>
Prevod:	<i>Ustajala voda je bljutava.</i>
Značenje:	<i>Ohrabrenje za promenu načina života.</i>
Srpska:	<i>Devojku i trešnju ne drži dugo u kući, brzo se kvare.</i>

آدم به امید زنده است.

Transkripcija:	<i>Âdam be omid zende ast.</i>
Prevod:	<i>Čovek živi za nadu i od nje.</i>
Značenje:	<i>U teškim trenucima, nada pomaže da se skupi snaga i nastavi dalje.</i>
Srp:	<i>Čovek se nada dok je živ.</i>

آدم طمّاع هفت کیسه دارد هر هفت کیسه هم خالی.

Transkripcija:	<i>Âdam-e tammâ' haft kise dêrad har haft kise ham hâli.</i>
Prevod:	<i>Pohlepan čovek ima sedam torbi i za njega su svih sedam prazne.</i>
Značenje:	<i>Pohlepnom čoveku nikad nije dosta.</i>
Srp:	<i>Lakomcu je vazda malo.</i>

آدم گرسنه ایمان ندارد.

Transkripcija: *Âdam-e gorosne imân nadârad.*

Prevod: *Gladan čovek nema veru.*

Značenje: *Nevolja čoveka natera na sve.*

Srp: *Glad može čoveka naterati na svako zlo.*

آشپز که دوتا شد آش یا شور می شود یا بی نمک

Transkripcija:	<i>Âšpaz ke dotâ šod âš jâ šur mišavad jâ bi-namak.</i>
Prevod:	<i>Čorba koju dva kuvara kuvaju ili je preslana ili neslana.</i>
Značenje:	<i>Kad više ljudi deli jedan zadatak, posao se neće uspešno okončati.</i>
Srp:	<i>Mnogo babica, deca kilava.</i>

از تو حرکت از خدا برکت.

Transkripcija: *Az to harekat az hodâ barekat.*

Prevod: *Od tebe preduzimljivost, od Boga beriĉet.*

Znaĉenje: *Bog pomaŹe samo onome ko se trudi.*

Srp: *Bog kaŹe, pomozì sebi, pomoĉi ĉu i Ja.*

از خرس یک مو کندن هم غنیمت است.

1

2

Transkripcija:	<i>Az hers jek mu kandan ham ganimat ast.</i>
Prevod:	<i>Od tvrdice dlaku iščupati, čar je.</i>
Značenje:	<i>Tvrdici je i izgubljena sitnica veliki gubitak.</i>
Srp:	<i>Dinar mu je kao kuća.</i>

از محکم کاری کار عیب نمی کند.

Transkripcija: *Az mohkam kâri kâr 'ejb nemikonad.*

Prevod: *Od dobrog posla se ne pravi loš.*

Značenje: *Posao treba uraditi kako treba.*

Srp: *Od gotovine se ne pravi veresija.*

از هر دست بدهی از همان دست می گیری.

Transkripcija:	<i>Az har dast bedahi az hamân dast migiri.</i>
Prevod:	<i>U ispružene ruke stavljaš i iz istih ćeš kasnije dobiti.</i>
Značenje:	<i>Kako se ti ponašaš prema drugima, tako će i oni prema tebi.</i>
Srp:	<i>Čini dobro i ne kaj se. Dobro se dobrim vraća. Čini dobro i dobru se nadaj.</i>

با یک دست نمی توان دو هندوانه برداشت.

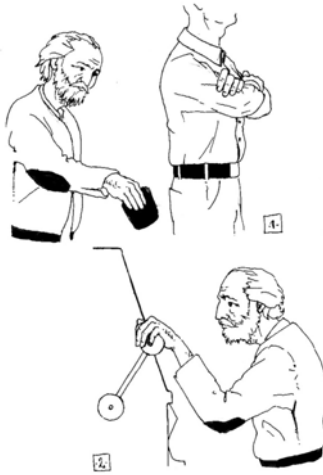
Transkripcija:	<i>Bâ jek dast nemitavân do hendevâne bardâšt.</i>
Prevod:	<i>Jednom rukom se ne mogu dve lubenice podići.</i>
Značenje:	<i>Jedna osoba ne može istovremeno da radi dva posla.</i>
Srp:	<i>Jedna pamet i za zimu i za leto ne biva.</i>

با یک گل بهار نمی شود.

Transkripcija:	<i>Bâ jek gol bahâr nemišavad.</i>
Prevod:	<i>Jedan cvet ne čini proleće.</i>
Značenje:	<i>Nije dovoljno učiniti jedno dobro delo.</i>
Srp:	<i>Jedna lasta ne čini proleće.</i>

باد آورده را باد می برد.

Transkripcija:

Bâd âvarde râ bâd mibarad.

Prevod:

Vetar doneo, vetar odneo.

Značenje:

Lako zarađen ili poklonjen novac brzo ode (potroši se).

Sr:

Kako došlo, tako otišlo.

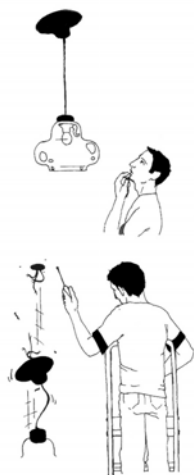
بادنجان بم آفت ندارد.	
	
Transkripcija:	<i>Bâdendžân-e bam âfat nadârad.</i>
Prevod:	<i>Patlidžan iz Bama nije škodljiv.</i>
Značenje:	<i>Poslovica se koristi kad hoće da se kaže da je neko u stanju da prebrodi sve životne teškoće. Poslovica ima podsmešljiv i omalovažavajući prizvuk.</i>
Srp:	<i>Ove godine na vratilo, a dogodine na grabilo.</i>

بار کج به منزل نمی رسد.

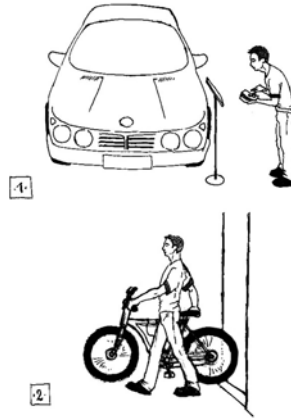
Transkripcija:	<i>Bâr-e kadž be manzel nemiresad.</i>
Prevod:	<i>Nakrivljen tovar do kuće ne stiže.</i>
Značenje:	<i>Neiskrenost i pokvarenost ne vodi dobru.</i>
Srp:	<i>Zlo dobra donijeti neće.</i>

به سری که درد نمی کند، دستمال نمی بندند.

Transkripcija:	<i>Be sari ke dard nemikonad, dastmâl nemibandand.</i>
Prevod:	<i>Na glavu koja ne boli, ne vezuj maramicu.</i>
Značenje:	<i>Ne treba sebi praviti nepotrebne probleme.</i>
Srp:	<i>Zašto trčiš k'o ždrebe pred rudu.</i>

پایت را به اندازه گلیمت دراز کن.

Transkripcija:	<i>Pâjat râ be andâze-je gelimat derâz kon.</i>
Prevod:	<i>Noge pruži prema veličini ćilima.</i>
Značenje:	<i>Treba poznavati svoje mogućnosti.</i>
Srp:	<i>Pružiti se prema guberu.</i>

پول علف خرس نیست.	
	
Transkripcija:	<i>Pul 'alaf-e hers nist.</i>
Prevod:	<i>Novac nije medveđa trava.</i>
Značenje:	<i>Novac se lako ne stiče i treba voditi računa da se uludo ne troši.</i>
Srp:	<i>Novac ne raste na grani. Novac ne pada s neba.</i>

تا تنور داغ است، نان را باید چسباند.

Transkripcija:	<i>Tâ tanur dâg ast, nân râ bâjad časbând.</i>
Prevod:	<i>Hleb treba ispeći dok je peć vruća.</i>
Značenje:	<i>Ukazanu priliku ne treba propustiti.</i>
Srp:	<i>Gvožđe se kuje dok je vruće.</i>

تا توانی دلی بدست آور، دل شکستن هنر نمی باشد.

Transkripcija:	<i>Tâ tavâni deli bedast âvar, del šekastan honar nemibâšad.</i>
Prevod:	<i>Treba dati sve od sebe da drugoga ne povrediš.</i>
Značenje:	<i>Sve se može na lep način reći i uraditi, a da se pri tom drugi ne povredi.</i>
Srp:	<i>Ne guraj prst u oko.</i>

ترس برادر مرگ است.

Transkripcija:

Tars barâdar-e marg ast.

Prevod:

Strah i smrt su braća rođena.

Značenje:

Plaćljiv čovek uvek oko sebe vidi smrt.

Srp:

U strahu su velike oči.

ترک عادت موجب مرض است.

Transkripcija:	<i>Tark-e âdat mudžeb-e maraz ast.</i>
Prevod:	<i>Odvikavanje od navike je uzrok bolesti.</i>
Značenje:	<i>Teško je osloboditi se stečene navike.</i>
Srp:	<i>Navika je jedna muka, oduka dve.</i>

تعارف آمد و نیامد دارد.

Transkripcija:

Ta'ârof âmad-o-najâmad dârad.

Prevod:

Poklon dođe ili ne dođe.

Značenje:

Ne treba se premošljati, već ponuđenu priliku treba prigrabiti.

Srp:

Probirač nađe otirač.

تف سر بالا به ریش برمی گردد.

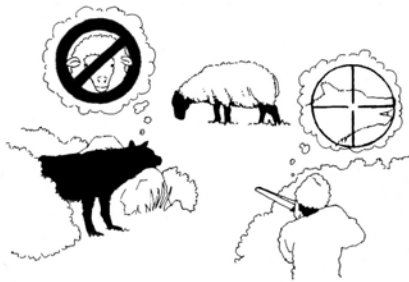
Transkripcija: *Tof-e sar bâlâ be riš bar-migardad.*

Prevod: *Pljuni uvis, na bradu ti se vrati.*

Značenje: *Ko starije i porodicu ne poštuje, sebe obezvređuje.*

Srp: *Ko poviše sebe pljuje, na obraz mu pada.*

توبه گرگ مرگ است.

Transkripcija:

Toube-je gorg marg ast.

Prevod:

Vuk koji se kaje, umreće.

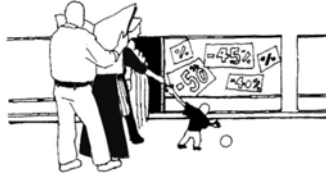
Značenje:

Nemoguće je izbeći loše navike.

Srp:

Vuk dlaku menja, a ćud nikako.

جلوی ضرر را از هر کجا بگیری منفعت است.

Transkripcija:	<i>Dželo-je zarar râ az har kodžâ begiri manfe'at ast.</i>
Prevod:	<i>Odakle god da dolazi, korisno je štetu sprečiti.</i>
Značenje:	<i>Koristi se kao uteha za pretrpljenu štetu.</i>
Srp:	<i>Bolje sprečiti, nego lečiti.</i>

جنگ اول به از صلح آخر است.

Transkripcija:

Džang-e avval beh az solh-e âhar ast.

Prevod:

Bolji je rat na početku, od mira na svršetku.

Značenje:

Bolje se prvo svađati, pa posle miriti.

Srp:

Bolje se na vrh njive preprečiti nego se na uvratinama karati.

جواب زور را زور می دهد.

Transkripcija:

Džavâb-e zur râ zur midahad.

Prevod:

Odgovor na silu je sila.

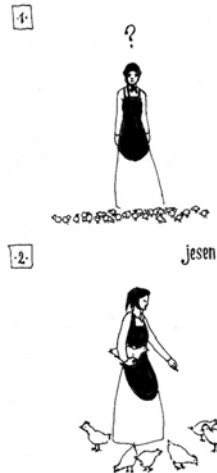
Značenje:

Koristi se u slučaju kad smo prinuđeni da do rešenja dođemo silom.

Srp:

*Zlo se zlim ćera.
Klin se klinom izbija.
Na ljutu ranu ljuta trava.*

جوجه را آخر پائیز می شمارند.

Transkripcija:

Džudže râ âhar-e pa'iz mišomârand.

Prevod:

Pilići se broje na kraju jeseni.

Značenje:

Unapred se ne može ništa sigurno znati.

Srp:

*Dan se po večeri poznaje!
Konac delo krasi!
Prvo skoči, pa reci – hop!*

جوینده یابنده است.

Transkripcija:	<i>Džujande jâbande ast.</i>
Prevod:	<i>Tragalac je i pronalazač.</i>
Značenje:	<i>Ko traži, on će i naći.</i>
Srp:	<i>Ko kuca, otvoriće mu se.</i>

چاقو دستۀ خودش را نمی برد.

Transkripcija:	<i>Čaku daste-je hodaš râ nemiborad.</i>
Prevod:	<i>Nož ne seče ruku koja ga drži.</i>
Značenje:	<i>Prijatelj prijatelja neće prevariti.</i>
Srp:	<i>Vrana vrani oči ne vadi.</i>

چراغی کہ بہ خانہ رواست بہ مسجد حرام است.

Transkripcija:	<i>Čeragi ke be hâne ravâst be masdžed harâm ast.</i>
Prevod:	<i>Sveću koja vam treba u kući, greh je nositi u džamiju.</i>
Značenje:	<i>Ono što vama treba, ne treba da dajete drugome.</i>
Srp:	<i>Što treba popu, ne daje se u crkvu.</i>

حرف حرف می آورد.

Transkripcija:	<i>Harf harf miâvarad.</i>
Prevod :	<i>Jedna reč povlači drugu reč.</i>
Značenje :	<i>Koristi se kad se dvoje ili više njih razjašnjavaju šta su hteli da kažu, pritom se izvinjavajući.</i>
Srp:	<i>Lepa reč gvozdена vrata otvara.</i>

حرف حسابی جواب ندارد.

Transkripcija:	<i>Harf-e hesâbi džavâb nadârad.</i>
Prevod:	<i>Pravoj reči protivurečiti ne vredi.</i>
Značenje:	<i>Kad neko kaže nešto pametno, treba se složiti.</i>
Srp:	<i>Dobro je pametnu ženu poslušati.</i>

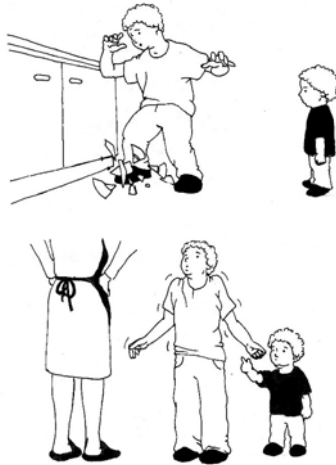
حرف حق تلخ است.	
	
Transkripcija :	<i>Harf-e hak talh ast.</i>
Prevod:	<i>Istina je gorka.</i>
Značenje:	<i>Istina ne mora uvek i svakome da prija.</i>
Srp:	<i>Istina boli.</i>

حرف را باید هفت دفعه قورت داد.

Transkripcija:	<i>Harf râ bâjad haft daf'e kurt dâd.</i>
Prevod:	<i>Reč treba sedam puta progutati.</i>
Značenje:	<i>Treba promisliti dobro, pre nego što se kaže ili uradi.</i>
Srp:	<i>Dva puta meri, jednom seci. Ispeci, pa reci.</i>

حرف راست را از دیوانه یا بچه باید شنید.

Transkripcija : *Harf-e râst râ az divâne jâ bače bâjad šenid.*

Prevod: *Istinu ćeš najpre čuti od ludih ili od dece.*

Značenje: *Ako hoćeš da saznaš istinu, slušaj šta govore lud čovek ili dete.*

Srp: *Šta trezan misli, pijan govori.*

حرف مرد یکی است.	
	
Transkripcija:	<i>Harf-e mard jeki ast.</i>
Prevod:	<i>Reč muškarca je jedna.</i>
Značenje:	<i>Obećanje se mora ispuniti, reč se mora održati.</i>
Srp:	<i>Reč je svetinja.</i>

حساب حساب است کاکا برادر.

Transkripcija: *Hesâb hesâb ast kâkâ barâdar.*

Prevod: *Račun je račun, brat je brat.*

Značenje: *Ne treba mešati posao i osećanja.*

Srp: *Čist račun, duga ljubav.*

Ako smo mi braća, kese nam nisu sestre.

حسود هرگز نياسود.

Transkripcija :	<i>Hasud hargez najâsud.</i>
Prevod:	<i>Ljubomoran nikad nema mira.</i>
Značenje:	<i>Ljubomoran čovek nema spokoja.</i>
Srp:	<i>Ljubomora je slepa.</i>

حق به حقدار می رسد.

Transkripcija :

Hak be hagdâr miresad.

Prevod:

Pravda stiže do pravednika.

Značenje:

Pravda uvek na kraju pobeđuje.

Srp:

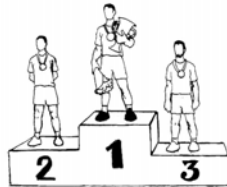
Pravda pobeđuje.

خدا خر را شناخت که بهش شاخ نداد.

Transkripcija:	<i>Hodâ har râ šenaht ke beheš šâh nadâd.</i>
Prevod:	<i>Bog zna zašto magarcu nije dao rogove.</i>
Značenje:	<i>Bog zna kome daje silu i vlast i kome ne daje i zašto.</i>
Srp:	<i>Bog je mudar. Neznani su putevi Gospodnji.</i>

خلاق هر چه لایق.

Transkripcija:	<i>Halâjek har če lâjek.</i>
Prevod:	<i>Narodu prema zasluži.</i>
Značenje:	<i>Sve što imam i što mi se događa jeste prema mojoj zasluži.</i>
Srp:	<i>Prema svecu i tropar.</i>

خواب برادر مرگ است.	
	
Transkripcija:	<i>Hâb barâdar-e marg ast.</i>
Prevod:	<i>San je brat smrti.</i>
Značenje:	<i>Upotrebljava se kad neko nije svestan zbivanja oko sebe.</i>
Srp:	<i>Otišao je (nije ovde).</i>

خواستن توانستن است.	
	
Transkripcija:	<i>Hâstan tavânestan ast.</i>
Prevod:	<i>Želja je mogućnost.</i>
Značenje:	<i>Ako želiš, možeš.</i>
Srp:	<i>Sve se može, kad se hoće.</i>

خود کرده را تدبیر نیست.	
	
Transkripcija:	<i>Hod-karde râ tadbir nist.</i>
Prevod:	<i>Niko mi nije kriv za ono što sam sam uradio.</i>
Značenje:	<i>Svako odgovara za posledice svojih postupaka.</i>
Srp:	<i>Sâm pao, sâm se ubio.</i>

دارندگی و برازندگی.

Transkripcija:	<i>Dârandegi o barâzandegi.</i>
Prevod:	<i>Zaslужeno bogatstvo.</i>
Značenje:	<i>Ironična izreka kad se neko hvali svojim imetkom.</i>
Srp:	<i>Steko Kuzman ognjilo, pa gde stao tu kresao.</i>

در همیشه روی یک پاشنه نمی چرخد.

Transkripcija:

Dar hamiše ruje jek pâšne nemičarhad.

Prevod:

Vrata se ne vrte na jednoj šarci.

Značenje:

Nijedna nevolja nije večita, uvek ima nade za budućnost.

Srp:

*Kolo sreće se okreće.
Novi dan, nova nafaka.
Svaka sila za vremena.*

درخت هر چه بارش بیشتر باشد سرش پائین تر است.

Transkripcija:	<i>Deraht har če bâraš bištar bâšad sareš pâîntar ast.</i>
Prevod	<i>Što više ploda, to se voćka više savija.</i>
Značenje:	<i>Učeni i mudri ljudi nisu uobraženi.</i>
Srp:	<i>Visoko li svuda u nas, diže glavu prazan klas.</i>

دروازه را می‌توان بست اما دهان مردم را نمی‌توان.

Transkripcija:	<i>Darvâze râ mitavân bast amma dahân-e mardom râ nemitavân.</i>
Prevod:	<i>Gradske kapije se mogu zatvoriti, ali ne i usta ljudima zapušiti.</i>
Značenje:	<i>Treba gledati svoj posao, a ne šta drugi govore.</i>
Srp:	<i>Svetu se ne može ugoditi.</i>

دروغگو کم حافظه است.

Transkripcija:	<i>Dorug-gu kam hâfeze ast.</i>
Prevod:	<i>Lažljivac ima kratko pamćenje.</i>
Značenje:	<i>Koristi se kad neko providno laže.</i>
Srp:	<i>U laži su kratke noge.</i>

دست بالای دست بسیار است.

Transkripcija:	<i>Dast bâlâ-je dast besjâr ast.</i>
Prevod:	<i>Iznad svake ruke ima ruka.</i>
Značenje:	<i>Ako nekom naneseš zlo, i tebi neko jači može učiniti zlo.</i>
Srp:	<i>I nad popom ima pop.</i>
	<i>Sve što činiš – sebi činiš.</i>

دل به دل راه دارد.

Transkripcija:	<i>Del be del râh dêrad.</i>
Prevod:	<i>Srce srcu nađe puta.</i>
Značenje:	<i>Ako hoćeš da ti neko bude prijatelj, budi prvo ti prijatelj njemu.</i>
Srp:	<i>Prirastao mi je za srce.</i>

دندان اسب پیشکشی را نمی شمارند.

Transkripcija:	<i>Dandân-e asb piškeši râ nemišomârand.</i>
Prevod:	<i>Poklonjeni konjski zubi se ne broje.</i>
Značenje:	<i>Ne treba zakerati kad ti neko nešto učini ili pokloni.</i>
Srp:	<i>Poklonu se u zube ne gleda.</i>
	<i>Ko ne vidi u ora'u, ne vidi ni u tovaru.</i>

دندانی را که درد می کند باید کشید.

Transkripcija:	<i>Dandâni râ ke dard mikonad bâjad kešid.</i>
Prevod:	<i>Zub koji boli treba izvaditi.</i>
Značenje:	<i>Lošeg prijatelja se treba kloniti.</i>
Srp:	<i>Zlu ženu čuvat' je zaludu.</i>

دنیا دیدن بهتر از دنیا خوردن است.

Transkripcija:	<i>Donjâ didan behtar az donjâ hordan ast.</i>
Prevod:	<i>Bolje je svet videti, nego ga pojesti.</i>
Značenje:	<i>Bolje je videti svet, nego sedeti kod kuće, spavati i jesti.</i>
Srp:	<i>Svet nam je dom.</i>

دوری و دوستی.	
	
Transkripcija:	<i>Duri-o-dusti.</i>
Prevod:	<i>Daljina i prijateljstvo.</i>
Značenje:	<i>Suviše česta blizina budi dosadu i zbog toga prijateljstvo i uzajamna blikost dolaze u pitanje.</i>
Srp:	<i>Daleko od očiju, daleko od srca.</i>

دیوار موش دارد موش هم گوش دارد.

Transkripcija:	<i>Divâr muš dêrad, muš ham guš dêrad.</i>
Prevod:	<i>Zid ima miša, a miš ima uši.</i>
Značenje:	<i>Treba voditi računa šta se i kad govori, jer i nepozvan može da vas čuje.</i>
Srp:	<i>I zidovi imaju uši.</i>

روزی کسی را نمی شود خورد.

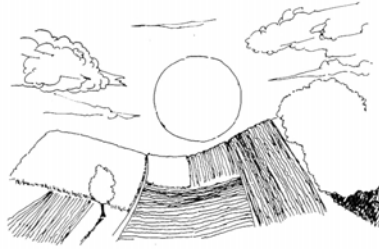
Transkripcija:	<i>Rūzi kasi rā nemišavad hord.</i>
Prevod:	<i>Tuđi dan se ne jede.</i>
Značenje:	<i>Koristi se kad se upoređuju sudbine sa drugima.</i>
Srp:	<i>Svako nosi svoj krst.</i>

زن بلاست، هیچ خانه‌ای بی بلا نباشد.

Transkripcija:	<i>Zan balâst, hič hâne-i bi balâ nabâšad.</i>
Prevod:	<i>Žena je nevolja u kući, nema kuće bez nevolje.</i>
	<i>Muškarac pravi kuću a žena dom.</i>
Značenje:	<i>Ohrabrenje mladima da se žene.</i>
Srp:	<i>Žena je nužno zlo.</i>
	<i>Žena je stub kuće.</i>

سالی که نیکو است از بهارش پیداست.

Transkripcija:	<i>Sâli ke niku ast az bahâraš pejdâst.</i>
Prevod:	<i>U proleće se vidi da li je godina rodna.</i>
Značenje:	<i>Na početku se vidi da li je nešto dobro ili ne.</i>
Srp:	<i>Po jutru se dan poznaje.</i>

سحرخیز باش تا کامروا باشی.

Transkripcija:	<i>Saharhiz bâş ta kâmravâ bâşî.</i>
Prevod:	<i>Budi ranoranilac da budeš uspěšan.</i>
Značenje:	<i>Vredni ljudi imaju uspeha.</i>
Srp:	<i>Ko rano rani, dve sreće grabi.</i>

سكوت علامت رضاست.

Transkripcija:	<i>Sokūt 'alâmat-e rezâst.</i>
Prevod	<i>Ćutanje je znak saglasnosti.</i>
Značenje:	<i>Ako neko ćuti, znači da je saglasan.</i>
Srp:	<i>Ćutnje je znak odobravanja.</i>

سلام سلامتی می آورد.	
	
Transkripcija:	<i>Salâm salâmati miâvarad.</i>
Prevod:	<i>Pozdrav zdravlje donosi.</i>
Značenje:	<i>Izražavanje želje za zdravljem pri pozdravu.</i>
Srp:	<i>Da si mi živ i zdrav.</i>

سنگ بزرگ برداشتن علامت نزدن است.

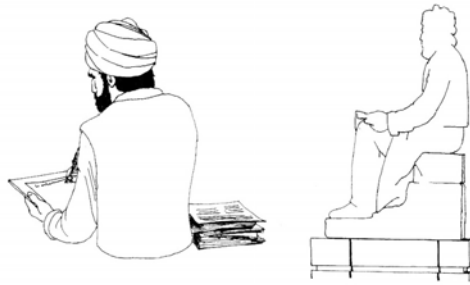
Transkripcija:	<i>Sang-e bozorg bardâştan 'alâmat-e nazadan ast.</i>
Prevod:	<i>Uzimanje velikog kamena, znak je da neće biti bačen.</i>
Značenje:	<i>Prazno hvalisanje i obećavanje.</i>
Srp:	<i>Prazna hvala kese ne puni. Prazna puška ne puca.</i>

سیلی نقد به از حلوائی نسیه است.

Transkripcija:	<i>Sili-je nakd beh az halvâ-je nesije ast.</i>
Prevod:	<i>Bolje šamar odmah, nego alva na kredit.</i>
Značenje:	<i>Treba se zadovoljiti onim što nam se daje, a ne rizikovati da dobijemo ono što nam se obećava, ali nije sigurno.</i>
Srp:	<i>Bolje vrabac u ruci nego golub na grani.</i>

شاهنامه آخرش خوش است.

Transkripcija:	<i>Šâhnâme âhareš huš ast.</i>
Prevod:	<i>Kraj Šahname je najlepší.</i>
Značenje:	<i>Treba imati strpljenja da se vidi ishod. (Upotrebljava se kad je neizvestan kraj.)</i>
Srp:	<i>Trpen spasen.</i>
	<i>Konac delo krasi.</i>

صبر ایوب عمر نوح لازم دارد.

Transkripcija:	<i>Sabr-e Ejub 'omr-e Nuh lâzem dârad.</i>
Prevod:	<i>Jovu je strpljenje potrebno za starost Noja.</i>
Značenje:	<i>Za uspeh je potrebno strpljenje.</i>
Srp:	<i>Strpljenje i vreme i dudovo lišće u svilu pretvara.</i>

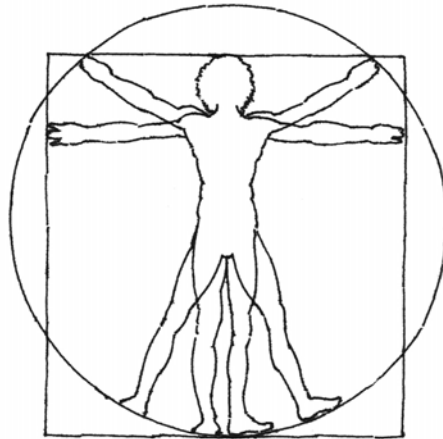
ضرر تلخ است.

Transkripcija:	<i>Zarar talh ast.</i>
Prevod:	<i>Šteta je gorka.</i>
Značenje:	<i>Svaka šteta teško pada.</i>
Srp:	<i>Nepažnja se skupo plaća.</i>

عجله کار شیطان است.	
	
Transkripcija:	<i>'Adžale kâr-e šejtân ast.</i>
Prevod:	<i>Brzina je od đavola.</i>
Značenje:	<i>Koristi se kao savet da se u poslu ne žuri.</i>
Srp:	<i>Što je brzo, to je i kuso.</i>

عقل سالم در بدن سالم.

Transkripcija:

'Akl-e sâlem dar badan-e sâlem.

Prevod:

Zdrav um u zdravom telu.

Značenje:

Nije dovoljno biti samo fizički ili duhovno zdrav, potrebno je i jedno i drugo.

Srp:

U zdrvom telu zdrav duh.

عقل که نیست جان در عذاب است.

Transkripcija:

'Aql ke nist džân dar azâb ast.

Prevod:

Ako nema pameti, život je u opasnosti.

Značenje:

Glup čovek ne vodi računa o svojim postupcima i zbog svojih gluposti strada.

Srp:

Teško nogama pod ludom glavom.

عقل مردم در چشمشان است.

Transkripcija:	<i>'Akl-e mardom dar češmešân ast.</i>
Prevod:	<i>Um ljudi je u njihovim očima.</i>
Značenje:	<i>Ljudi često greše zaključujući samo po spoljašnosti.</i>
Srp:	<i>Odelo ne čini čoveka. Nije đavo tako crn kao što izgleda.</i>

غصه آدم را آب می کند.

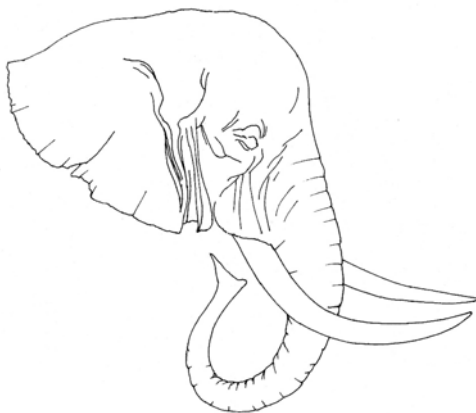
Transkripcija:	<i>Gose âdam râ âb mikonad.</i>
Prevod:	<i>Tuga čoveka razara.</i>
Značenje:	<i>Upozorenje na razarajuće dejstvo tuge (neraspoloženja) na zdravlje čoveka.</i>
Srp:	<i>Tuga jede čoveka, k'o rđa gvožđe.</i>

فلفل مبین چه ریزه، بشکن ببین چه تیزه.

Transkripcija:	<i>Felfel mabin če rize, beškan bebin če tize.</i>
Prevod:	<i>Biber se ne vidi, tolika je sitan, smrvi ga, videčeš koliko je ljut.</i>
Značenje:	<i>I čovek nizak rastom može mnogo da vredi.</i>
Srp:	<i>I dukat je mali, ali vredi. Ne mere se ljudi peđu, no po mudrosti.</i>

قیمت فیل مرده و زنده یکی است.

Transkripcija:	<i>Kejmat-e fīl-e morde va zende jeki ast.</i>
Prevod:	<i>Bio mrtav ili živ, slon isto vredi.</i>
Značenje:	<i>Velikani su uvek velikani, mrtvi ili živi.</i>
Srp:	<i>Imao se rašta i roditi.</i>

کاچی به از هیچی.

Transkripcija:	<i>Kâči beh az hiči.</i>
Prevod:	<i>Bolje kači, nego ništa.</i>
Značenje:	<i>Bolje je bilo šta, makar i malo, nego ništa.</i>
Srp:	<i>Bolje išta nego ništa.</i>

کار نشد ندارد.

Transkripcija:	<i>Kâr-e našod nadârad.</i>
Prevod:	<i>Nema nemogućeg posla.</i>
Značenje:	<i>Svaki problem je rešiv.</i>
Srp:	<i>Sve se može kad se hoće.</i>

کافر همه را به کیش خود پندارد.

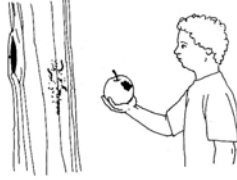
Transkripcija:	<i>Kâfer hame râ be kiš-e hod pandârad.</i>
Prevod:	<i>Bogohulan čovek ostale ljude svojom verom meri.</i>
Značenje:	<i>Ne treba o drugima po sebi suditi.</i>
Srp:	<i>Svako sudi po sebi.</i>

کرم از خود درخت است.

Transkripcija:	<i>Kerm az hod-e deraht ast.</i>
Prevod:	<i>Crvotočan crv je u suštini drvo.</i>
Značenje:	<i>Izvor svih nevolja čovekovih je u njemu samom.</i>
Srp:	<i>Sam pao, sam se ugruvao.</i>
	<i>Svako je kovač sopstvene sreće.</i>

کم بخور ہمیشہ بخور.

Transkripcija:

Kam behor hamiše behor.

Prevod:

Jedi malo i uvek ćeš jesti.

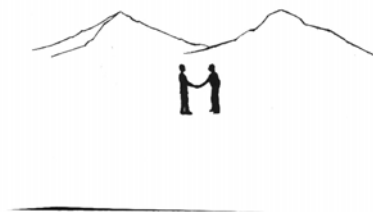
Značenje:

U jelu ne treba preterivati.

Srp:

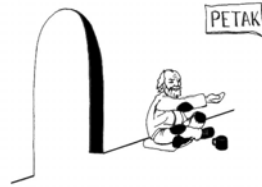
Gladnije oči od stomaka.

کوه به کوه نمی‌رسه آدم به آدم می‌رسه.

Transkripcija:	<i>Kuh be kuh nemirese, âdam be âdam mirese.</i>
Prevod:	<i>Brdo se sa brdom ne može sresti, ali se čovek sa čovekom može susresti.</i>
Značenje:	<i>Nikad se ne zna da li i kad ćemo se sresti.</i>
Srp:	<i>Nikad ne reci nikad.</i>

گدا شب جمعه را گم نمی کند.

[

Transkripcija:	<i>Gedâ šab-e džom'e râ gom nemikonad.</i>
Prevod:	<i>Prosjak ne propušta petak večē.</i>
Značenje:	<i>Korišćenje svake prilike.</i>
Srp:	<i>Što danas ne učini, sutra ne nadoknadi.</i>
	<i>Što možeš danas ne ostavljaj za sutra.</i>

گربه را دم حجله باید کشت.

Transkripcija:

Gorbe râ dam-e hedžle bâjad košt.

Prevod:

Mačku treba na pragu ubiti.

Značenje:

Zlo treba na vreme sprečiti.

Srp:

Đavola treba tući dok je mali.

گل بی عیب خداست.	
	
Transkripcija:	<i>Gol-e bi 'ejb hodâst.</i>
Prevod:	<i>Cvet bez mane je - Bog.</i>
Značenje:	<i>Odbrana nekoga ko je pogrešio.</i>
Srp:	<i>Ni drvo bez grane, ni čovek bez mane. Bog znade kako valjade.</i>

لقمه بزرگ گلو را پاره می کند.

Transkripcija:	<i>Lokme-je bozorg gelu râ pâre mikonad.</i>
Prevod:	<i>Veliki zalogaj grlo grebe.</i>
Značenje:	<i>Posao koji prevazilazi mogućnosti, štetan je.</i>
Srp:	<i>Velja kruška za grlo zapane.</i>
	<i>Krupan zalogaj u grlu zapinje.</i>

ماما که دوتا شد سر بچه کج بیرون می آید.

Transkripcija :	<i>Mâmâ ke dotâ šod sar-e bače kadž bīrūn miâjad.</i>
Prevod:	<i>Gde su dve babice, dete se rađa iskrivljene glave.</i>
Značenje:	<i>Za svaki posao jedan mora da odgovara.</i>
Srp:	<i>Mnogo babica, deca kilava.</i>

ماهی را هر وقت از آب بگیری تازه است.

Transkripcija:

Mâhi râ har vakt az âb begiri tâze ast.

Prevod:

Kad god uloviš ribu, sveža je.

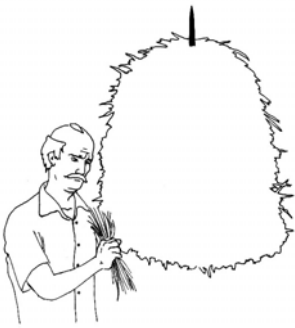
Značenje:

Posao ne treba odlagati.

Srp:

Što možeš danas, ne ostavljaj za sutra.

مرغ همسایه غاز است.	
	
Transkripcija:	<i>Morg-e hamsâje gâz ast.</i>
Prevod:	<i>Komšijska kokoška je kao guska.</i>
Značenje:	<i>Tuđe uvek izgleda veće i bolje.</i>
Srp:	<i>U tuđem dvorištu i petlovi nose jaja.</i>
	<i>Tuđe slađe.</i>

مشت نمونه خروار است.	
	
Transkripcija:	<i>Mošt nemune-je harvâr ast.</i>
Prevod:	<i>Pregršt sena govori kakav je plast.</i>
Značenje:	<i>I mali deo ima iste osobine kao celina koju čini.</i>
Srp:	<i>Po jutru se dan poznaje.</i>

نو که اومد به بازار، کهنه می شه دل آزار.

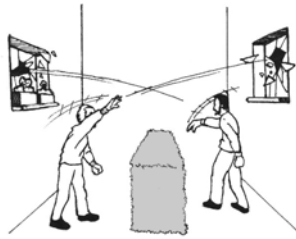
Transkripcija:	<i>Nou ke umad be bâzâr, kohne miše del âzâr.</i>
Prevod:	<i>Novo što je stiglo na pijacu, može starom da učini nažao.</i>
Značenje:	<i>Sve što je novo potiskuje u stranu staro.</i>
Srp:	<i>Nova metla bolje mete. Ja sam nova mlada, sad je moja vlada.</i>

هر چقدر پول بدهی آش می خوری.

Transkripcija:	<i>Har čekadr pul bedahi, âš mihori.</i>
Prevod:	<i>Koliko daš para, toliko ćeš čorbe pojesti.</i>
Značenje:	<i>Svaka stvar ima svoju vrednost, tj. ništa nije besplatno.</i>
Srp:	<i>Koliko para, toliko muzike.</i>

هر چه عوض دارد گله ندارد.

Transkripcija:	<i>Har če 'avaz dârad, gele nadârad.</i>
Prevod:	<i>Ma šta da odgovori, nema ljutnje.</i>
Značenje:	<i>Ako si nešto loše uradio ne treba da se žališ što ti je istom merom vraćeno.</i>
Srp:	<i>Što si posejao, to ćeš požnjeti.</i>

هر چیز که خوار آید روزی بکار آید.

Transkripcija:	<i>Har čiz ke hâr âjad ruzi bekâr âjad.</i>
Prevod:	<i>Sve što nam sad izgleda nekorisno, jednog dana može dobro doći.</i>
Značenje:	<i>Nikad ništa ne treba baciti pre nego što dobro razmisliš.</i>
Srp:	<i>Nisam još za staro gvožđe.</i>

هرکاری اولش سخت است.	
Transkripcija:	<i>Har kâri avvaleš saht ast.</i>
Prevod:	<i>Svaki posao je težak na početku.</i>
Značenje:	<i>Od posla ne treba odustati i ako nam na početku izgleda težak.</i>
Srp:	<i>Svaki početak je težak.</i>

هر که خربزه بخورد باید پای لرزش هم بنشیند.

Transkripcija:	<i>Har ke harboze bohorad bâjad pâje larzeš ham benešinad.</i>
Prevod:	<i>Onome ko je pojeo lubenicu noge se tresu.</i>
Značenje:	<i>Istina se ne može sakriti.</i>
Srp:	<i>Ako koza laže, rog ne laže.</i>

هر گلی بویی دارد.

Transkripcija:	<i>Har goli buji dêrad.</i>
Prevod:	<i>Svaki cvet ima svoj miris.</i>
Značenje:	<i>Iako smo svi ljudi, osobine su nam različite.</i>
Srp:	<i>Svaka knjiga svoj glas nosi. Svaka se vrata svojom vratnicom zatvaraju. Svako je lud na svoj način.</i>
	<i>Nema dva ista čoveka.</i>

همه کاره هیچ کاره است.

Transkripcija:	<i>Hame kâre hič kâre ast.</i>
Prevod:	<i>Znanje svega nije posao.</i>
Značenje:	<i>Dobro je znati sve, ali makar jedno se mora znati odlično.</i>
Srp:	<i>Ko zna svašta, ne zna ništa.</i>

یک دست صدا ندارد.

Transkripcija:

Jek dast sedâ nadârad.

Prevod:

Jedna ruka je bez glasa.

Značenje:

Jedan čovek ne može sam sve da uradi.

Srp:

Mrav ništa, mravinjak sve.

یک دیوانه سنگی به چاه می اندازد و صد عاقل
نمی توانند آن را بیرون آورند.

Transkripcija:	<i>Jek divâne sangi be čâh miândâzad va sad 'âkel nemitavânand ân râ birun âvarand.</i>
Prevod:	<i>Jedan nerazuman baci kamen u bunar, a sto pametnih ne može da ga izvadi.</i>
Značenje:	<i>Problem koji stvori jedan neodgovoran sto pametnih ne može da reši.</i>
Srp:	<i>Što jedna budala pita, sto pametnih ne može da odgovori.</i>

یکی کم است، دو تا غم است، سه تا که شد خاطر
جمع است.

Transkripcija:	<i>Jeki kam ast, dotâ gam ast, setâ ke šod hâter džam' ast.</i>
Prevod:	<i>Jedan je malo, dva je tuga, tri je zadovoljavajuće.</i>
Značenje:	<i>Jedno dete je malo, dva su tuga, tri je ono pravo.</i>
Srp:	<i>Jedno k'o nijedno.</i>

Rečnik**فرهنگ****آ، ا**

voda	âb
razara	âb mikonad
poslednji	âhar
kraj	âhareš
čovjek	âdam
čorba	âš
kuvar	âšpaz
zaraza, šteta	âfat
došao	âmad
može prihvatiti, može ne prihvatiti	âmad o najamad
doneo	âvarde
iz	az
jeste, je	ast
nada	omid
prvi	avval
vera	imân
Jov	Ejub

آب
آب می کند
آخر
آخرش
آدم
آش
آشپز
آفت
آمد
آمد و نیامد
آورده
از
است
امید
اول
ایمان
ایوب

ب

s, sa	bâ
vetar	bâd

با
باد

patlidžan	bâdendžân	بادنجان
tovar	bâr	بار
plod	bâraš	بارش
pijaca	bâzâr	بازار
bude	bâše	باشه
treba	bâjad	باید
vidi	bebin	بین
jedi	behor	بخور
ukradi	bedozd	بدزد
telo	badan	بدن
daješ, daš	bedahi	بدهی
vratiti se	bar migardad	بر می گردد
brat	barâdar	برادر
zasluženo	barâzandegi	برازندگی
uzeti, podići	bardâšt	برداشت
uzeti, podići	bardâštan	برداشتن
blago, berićet	barekat	برکت
veliki	bozorg	بزرگ
zatvori	bast	بست
lomi	beškan	بشکن
onda, zatim, potom	ba'd	بعد
naći primenu	bekâr âjad	بکار آید
kopati	bekan	بکن
loviš	begiri	بگیری
nevolja	balâ	بلا
Bam	grad u Iranu	بم

miris	bui	بویی
bolje	beh	به
na	be	به
s, sa	be	به
u	be	به
bolje od	beh az	به از
proleće	bahâr	بهار
bolje	behtar	بهتر
njemu, mu	beheš	بهش
bez	bi	بی
izvući	birun âvardan	بیرون آوردن
bolje	bištar	بیشتر

پ

jesen	pâiz	پائیز
grebe	pâre mikonad	پاره می‌کند
šarka	pâšne	پاشنه
niži	pâintar	پایین تر
pečen	poht	پخت
dobićeš	pas migiri	پس می‌گیری
novac	pul	پول
biti vidljiv, poznaj se	pejda budan	پیدا بودن
pokloni	piškeši	پیشکشی

ت

dok	tâ	تا
svež	tâze	تازه
rešenje	tadbir	تدبیر
strah	tars	ترس
ponuda	ta'rof	تعارف
ispljuvak	tof	تف
gorak	talh	تلخ
peč	tanur	تنور
ti	to	تو
pokajanje	toubé	توبه
ljut	tize	تیزه

ج

mesto	džâ	جا
duša	džân	جان
zaustavljanje	dželo	جلو
sprečavaju	dželo begirand	جلوش بگیرند
petak	džom'e	جمعه
rat	džang	جنگ
odgovor	džavâb	جواب
pile	džudže	جوجه
tragalac	džujande	جوینده

nož	čâku	چاقو
bunar	čâh	چاه
sijalica, sveća	čerag	چراغ
oči	češmešan	چشمشان
koliko	če	چه

pamćenje	hâfeze	حافظه
bračna soba	hedžle	حجله
greh	harâm	حرام
govor	harf	حرف
pokret	harekat	حرکت
račun	hesâb	حساب
logičan	hesâbi	حسابی
ljubomoran	hasud	حسود
istina	hak	حق
prava	hak	حق
pravednik	hakdâr	حقدار

sigurnost	hâterdžam	خاطر جمع
prazan	hâli	خالی
kuća	hâne	خانه

neka kuća	hâne-i	خانه‌ای
bog	hodâ	خدا
magarac	har	خر
medved	hers	خرس
veličina	harvâr	خروار
narod	halajek	خلایق
san	hâb	خواب
nekoristan	hâr âjad	خوار آید
volja	hastan	خواستن
sâm	hod	خود
ono što sam uradio	hod karde	خود کرده
svoj	hodaš	خودش
pojesti	hordan ast	خوردن است
veselo	hoš	خوش

د

ima	dârad	دارد
bogatstvo	dârandegi	دارندگی
toplo je	dage	داغه
u	dar	در
vrata	dar	در
drvo	deraht	درخت
boli, pričinjava bol	dard mikone	درد می‌کنه
ne boli	dard nemikone	درد نمی‌کنه
lažljivac	dorug-gu	دروغگو

ruka	dast	دست
maramica	dastmâl	دستمال
ručica	daste	دسته
put	daf'e	دفعه
srce	del	دل
nanosi šteta	del âzar	دل آزار
na pragu	dam-e	دم
zub	dandân	دندان
svet	donjâ	دنیا
dva	do	دو
dva	dotâ	دوتا
dva puta	dotâ	دوتا
daljina	duri	دوری
prijateljstvo	dusti	دوستی
usta	dahan	دهن
videti	didan	دیدن
zid	divâr	دیوار
lud	divâne	دیوانه

		د
određeni član	râ	را
tačan	râst	راست
put	râh	راه
saglasnost	rezâjat	رضایت
potreba	ravâst	رواست

jednog dana	ruzi	روزی
sitan	rize	ریزه
brada	riš	ریش

ز

žena	zan	زن
živ	zende	زنده
silâ	zur	زور

س

zdrav	sâlem	سالم
ranorani lac		سحر خیز
težak	saht	سخت
uvis, naviše	sarbâlâ	سربالا
glava	saraš	سرش
glava	sari	سری
tišina	sokut	سکوت
pozdrav	salâm	سلام
zdravlje	salâmati	سلامتی
kamen	sang	سنگ
tri puta	seta	سه تا

ش

rog	šâh	شاخ
šahname	Šâhnâme	شاهنامه
noć	šab	شب
postao	šod	شد
zna	šenâht	شناخت
ćuo	šenid	شنید
šala	šuhi	شوخی
slan	šur	شور
đavo	šejtân	شیطان

ص

ćekanje, strpljenje	sabr	صبر
stotina	sad	صد
zvuk	sedâ	صدا
mir	solh	صلح

ض

šteta	zarar	ضرر
-------	-------	-----

ط

pohlepan	tama'	طماع
----------	-------	------

ع		
pametán	'akel	عاقل
žurba	adžale	عجله
nezgoda	azâb	عذاب
um	akl	عقل
znak	alâmat	علامت
trava	alaf	علف
uzrast	omr	عمر
odgovor	avaz dârad	عوض دارد
šteta	'ejb	عیب
ne šteti	'ejb nemikone	عیب نمی‌کند

غ		
guska	gâz	غاز
tuga	gose	غصه
tuga	gam	غم
ćar, dobitak	ganimat	غنیمت

ف		
biber	felfel	فلفل
slon	fil	فیل

proguta	kurt dâd	قورت داد
cena	kejmat	قیمت

ک

jedna vrsta hrane	kâči	کاچی
posao	kâr	کار
brat	kâkâ	کاکا
uspešan	kâmravâ	کامروا
nakrivljen	kadž	کج
crv	kerm	کرم
ubiti	košt	کشت
vaditi	kešid	کشید
malo	kam	کم
čupati	kandan	کندن
koji	ke	که
pohaban	kohne	کهنه
torba	kise	کیسه

گ

mačka	gorbe	گربه
gladan	gorosne	گرسنه
vuk	gorg	گرگ
cvet	gol	گل

grlo	gelu	گلو
nema	gele nadârad	گله ندارد
prigovora/primedbe	gelim	گلیم
ćilim	gom nemikonad	گم نمی‌کند
ne propušta	guš	گوش
uvo		

ل

treba	lâzem dârad	لازم دارد
zasluži	lâjek	لایق
zalogaj	lokme	لقمه

م

ostao	mând	ماند
riba	mâhi	ماهی
ne vidi se	mabin	مبین
muškarac	mard	مرد
narod	mardom	مردم
mrtav	morde	مرده
kokoška	morg	مرغ
smrt	marg	مرگ
džamija	masdžed	مسجد
pesnica	mošt	مشت
minare	menâr	منار
kuća	manzel	منزل

korist	manfe'at	منفعت
kosa	mu	مو
miš	muš	موش
donosi (izaziva)	miâvarad	می آورد
nosi	mibarad	می برد
jedeš	mihori	می خوری
daje	midahad	می دهد
stiže	miresad	می رسد
računa se, ubraja se	mišomorand	می شمیرند
postati	miše	می شه
smrdi	migandad	می گندد

ن

hleb	nân	نان
ne može biti	nabâšad	نباشد
nije dao	nadâd	نداد
nema	nadârad	ندارد
nema	nadâre	نداره
ne može bacati	nazadan ast	نزدن است
nemoguće	našod	نشد
znak	uzorak	نمونه
ne seče	nemiborad	نمی برد
ne zavija	nemibandand	نمی بندند
ne može	nemitavan	نمی توان
ne mogu	nemitavânand	نمی توانند

ne vrti	nemičarhad	نمی چرخد
ne stiže	nemiresad	نمی رسد
ne može	nemišavad	نمی شود
nov	no	نو
Noja	nuh	نوح
nema mira	najâsud	نیاسود
nije	nist	نیست

و

i	va	و
---	----	---

ه

svaki	har	هر
ma gde	har kodžâ	هر کجا
bilu koji	har će	هر چه
koliko	har će	هر چه
svaki	har će	هر چه
bilu šta, šta god	har čiz	هر چیز
nikad	har gez	هرگز
bilu kad, u svako doba	har vakt	هر وقت
sedam	haft	هفت
takođe	ham	هم
isto	hamân	همان
komšija, sused	hamsâje	همسایه

sveznalica	hame kâre	همه کاره
uvek	hamiše	همیشه
lubenica	hendevâne	هندوانه
nijedan	hič	هیچ
besposlen	hič kare	هیچ کاره
ništa	hiči	هیچی

ili	jâ	یا
pronalazač	jâbande	یابنده
jedan	jek	یک
jedan, neki	jeki	یکی

KULTURNI CENTAR
I.R. IRANA U BEOGRADU

ISBN 978-86-7356-015-2
9 788673 560151